

Fredens Hus – den fysiske ramme om mødet mellem tro og livstolkninger.

KOBLINGEN TIL DEN STORE FÆLLES VISION

Fredens Hus er realiseringen af en mangeårig drøm om at skabe en fysisk ramme om mødet mellem tro og livstolkninger. Disse møder har fundet sted gennem mange år i Gellerup. Det er realiseringen af et hus med mange indgange. Et hus der skaber gode vilkår omkring en mangfoldighed af aktiviteter, samtaler og fællesskaber, hvor beboere i Gellerup og mennesker fra resten af byen møder hinanden. Et hus som ikke er funderet i én trosretning, men som er et fælles mødested. Et hus som tager fælles liv, fælles handling og samtaler på tværs af livssyn til et nyt niveau ved at forbinde den folkelige forankring og civilsamfundets frivillighed med offentlige institutioners og organisationernes professionelle tilgang, og forskningens metaperspektiv og eftertænkning, og forbinde med internationalt udsyn og indblik.

1. INDHOLD

KOBLINGEN TIL DEN STORE FÆLLES VISION	1
1. Indhold.....	2
2. Visionen om Fredspladsens liv.....	3
2.1 Visionen om bydelen Gellerup.....	3
2.2 Tre stiftende parter og mange aktører.....	5
2.3 Foreningen til stiftelse af Fredens Hus.....	6
3. Aktion -en aktivistisk "gellerup kultur".....	6
3.1 fagfelter	6
3.2 3 niveauer.....	6
3.3 Eksisterende arbejde.....	7
3.3.1 Skole-dialogprojekt	7
3.3.2 Dialogdannelse og -uddannelse, herunder Dialogpiloterne	7
3.3.3 Dialoggrupper.....	7
3.3.4 Panelsamtaler og enkeltstående events.....	7
3.3.5 besøg i kirke og moské	7
3.4 Fremtid.....	8
3.4.1 Skoleprojekt.....	9
3.4.2 Redskaber til fagprofessionelle.....	9
3.4.3 Tværreligiøs sjælesorg.....	9
3.4.4 Tværreligiøs bofællesskab i Fredens Hus.....	9
3.4.5 samarbejde med kfum og kfuk i danmark om etablering af "Fairhuset" i gellerup	9
3.4.6 Metarefleksion, forskning	9
3.4.7 Yderligere udvidelsesmuligheder.....	9
3.5 Struktur og organisation.....	10
4. Partnere - Sammenhæng med de øvrige aktører	10
4.1 Fredspladsens øvrige aktører vil være oplagte samarbejdspartnere.....	10
4.2 Fredens Hus kan se sig selv spille sammen med hele området.....	10
5. Målgruppe – et attraktivt initiativ med "tiltrækningskraft"	11
5.1 Hvordan tiltrækkes de målgrupper man henvender sig til?.....	11
6. Økonomi	12
6.1 Disponering og etablering.....	12
6.2 Drift.....	13

Et besøg i Fredens Hus

Nicolaj og Jamila stod på torvet og kiggede på det hus, de havde hørt så meget om. De havde fri et par dage fra gymnasiet i Vordingborg. Egentlig skulle de skrive opgave, og de fleste fra klassen arbejdede hjemme. De to havde bestemt sig for at lave en podcast om Fredens Hus i Aarhus, så kunne de kombinere det med et besøg i deres fremtid. Gellerup Højskole kunne blive en del af deres sabbatår, og samtidig kunne de finde ud af, om byen var noget for dem. Nicolaj ville på universitetet, og Jamila drømte om journalsthøjskolen.

Nu stod de i døren til Fredens Hus. Podcasten skulle være en reportage om huset og om møder på tværs af forskellighed. De blev taget imod af en af de unge fra bofællesskabet på 1. sal. Her boede 4 unge med vidt forskellige baggrund, som sammen skulle få deres bofællesskab til at fungere, og som samtidig havde opgaven med at være værter, rundvisere og praktiske hjælpere i huset.

Det summede af lyde, dufte og travlhed. Klokkeren var 14.30, og der var liv alle steder. Bedstemødre snakkede og grinede, og der var dufte af krydret mad. De var i fuld gang. Der var fællesspisning "Smag på verden" senere, og det sydede i køkkenet. "Hvem kommer til 'Smag på verden'", spurgte de deres rundviser? "I aften er det 35 udefra, og så en masse af de unge, der laver børnehøjskole og nogle af børnenes forældre. Maden er blevet et samlingssted og et snakkested. For nogen er det bare hygge og mad. Og nogle gange kan der opstå dybe samtaler. "Smag på verden" er en slags bydelsspisning, hvor man virkelig møder forskellighed og masser af mennesker. Det var kirken og moskéen, der satte det i gang. Mange derfra kommer stadig og så en masse nye tilflyttere".

2. VISIONEN OM FREDSPLADSENS LIV

Fredens Hus lægger sig ind i visionen for Fredspladsen: At være mødested, samtalested og fristed. Vi ønsker at bidrage til at tiltrække liv og være medskabere af et levende og pulserende torv, der er en synlig del af den akse, der binder bydelen sammen.

2.1 VISIONEN OM BYDELEN GELLERUP.

Fredens Hus lægger sig ind i visionen for helhedsplanen for Gellerup og Toveshøj om at skabe en unik og mangfoldig bydel. Fredens Hus vil være ramme om liv mange af døgnets timer, og kan samle nye og gamle beboere på tværs af kvarterer og livssyn, ligesom huset kan samle professionelle og forskere på tværs af fagligheder, institutioner og organisationer.

Fredens Hus bygger på Gellerup Kirkes og Fredens Moskés dybe forankring i lokalområdet og mangeårige virke i området, sammen og hver for sig, og samarbejdet mellem kirke, moské og andre institutioner, foreninger og enkeltpersoner.

Igennem mange år har vi netop skabt mødested, samtalested og fristed på tværs af alder, køn, etnicitet, politisk tilhørsforhold, kultur, religiøst tilhørsforhold og livsstyning. Denne erfaring med at bygge bro mellem forskelligheder og med at opbygge gensidig tillid og tryghed, kan få stor betydning i skabelsen af fremtidens Gellerup, hvor den sociale og kulturelle mangfoldighed bliver endnu større.

Visionen om et sammenhængende demokratisk samfund. Fredens Hus lægger sig ind i visionen for et tillidsfuldt, trygt og sammenhængende demokratisk samfund gennem fælles liv, fælles handling og samtaler på tværs af livssyn og kulturer.

Det er vores erfaring, at når samtalen om tro og livssyn inddrages i mødet og samtalen, kan det have frisættende og identitetsdannende karakter for den enkelte.

I Gellerup oplever vi unge, som arbejder med at lande sikkert i egen identitet, en identitet som har mange forskellige kilder og rødder, og hvor der konstant af omverdenen bliver stillet spørgsmålstejn ved deres identitet og tilhørsforhold. Eller de kan opleve, at de må skjule vigtige dele af deres identitet, alt afhængig af, hvilken kontekst de befinder sig i, for at føle sig accepterede. Derfor er der brug for samtaler, menneskelige møder og handlefællesskaber, som vil inddrage alle sider af menneskelivet, også dén, der handler om tro og livssyn.

Religion, tro og livstolkninger kan være en berigelse af samfundet og en stærk ressource til ansvarlig handling og samfundsengagement. Dialogen på tværs af livstolkninger er et afgørende element for demokrati og sammenhængskraft. Vi har i Danmark en lang tradition for at lade tro, etik og demokratisk tænkning spille sammen som grundlag for samfundsengagement.

Vi ønsker at videregive vores erfaringer med dialog og diapraxis til det samfund, som vi er en del af. Møder mellem mennesker af forskellig tro og livstydning finder sted hver eneste dag overalt i vores samfund. Vi ønsker at bidrage til metarefleksionen samt dele erfaringer med dialogtænkning og dialogværktøjer til disse møder, så de bliver konstruktive og frugtbare, og bidrager til sammenhængskraft samt tillidsfulde og trygge relationer.

2.2 TRE STIFTENDE PARTER OG MANGE AKTØRER

STIFTERE

For at sikre fremdrift i projektet er tre væsentlige aktører, Fredens Moské, Gellerup Kirke og Danmission, gået sammen om at danne rammerne for konceptet Fredens Hus, Foreningen Fredens Hus som hjemsted for aktiviteterne og sikre bygningens køb og drift. Ud over de tre stiftende parter er en lang række aktører med til at sikre livet i huset.

Fredens Moské bidrager med en folkelig muslimsk forankring i Gellerup. Som en af landets største moskéer målt på antal deltagere i fredagsbønnen, bidrager Fredens Moské med et stærkt lokalt netværk og med et stærkt engagement i at udbrede den tværreligiøse dialog i Gellerup. De bidrager med at bygge bro mellem borgere af anden etnisk baggrund til dansk sprog og kultur og til det danske samfund og demokrati.

Gellerup Kirke bidrager med 45 års tradition for dialog, diapraksis og socialt arbejde i lokalområdet. Gellerup Kirke bidrager som formidler af danske kulturelle traditioner og kristne traditioner til såvel medlemmer som alle andre herunder flygtninge og indvandrere, der er nytilkomne til det danske samfund. Som en del af Folkekirken bidrager de også med organisation og finansiering samt en tradition for et tæt samspil med Århus Kommune og andre offentlige aktører.

Danmission er en trosbaseret NGO med hovedsæde i København, frivillige i hele landet, herunder Gellerup, og et vidt forgrenet arbejde og partnerskaber i mange forskellige lande. Danmission har en årlig omsætning på godt 70 mio. kr. og en omfattende programvirksomhed i en række lande, herunder mellemøstlige lande, hvor en stor del af Gellerups befolkning har rødder. I disse lande har Danmission faciliteret samtaler mellem religiøse og politiske ledere samt græsrodder som et fredsbevarende initiativ med støtte fra såvel EU og Danida. Danmission har som organisation en lang række kompetencer, bl.a. erfaringer omkring projektudvikling, projektstyring, fundraising mv.

Øvrige aktører

Livsværkstederne er en socialøkonomisk selvejende institution med social café, rådgivning, aktiveringsprojekter, socialøkonomisk køkken mv. og har en særlig rolle i at udvikle diapraksis i Fredens Hus.

Aarhus Universitet, VIA University College, Grundtvigsk Forum, Aarhus Kommune, Aarhus børnehøjskole og KFUM og KFUK.

2.3 FORENINGEN TIL STIFTELSE AF FREDENS HUS

I december 2021 blev der holdt stiftende generalforsamling i Foreningen til stiftelse af Fredens Hus. Foreningen er efterfølgende godkendt som frivillig forening og registreret med cvr nr. 42970840. Foreningens vedtægt vedhæftes som bilag.

Bestyrelsen består af 8 personer – 2 fra hver af de stiftende organisationer og 2 udpeget af bestyrelsen. Foreningen har konstitueret sig med formand sognepræst Niels Hviid, næstformand imam Khaled Edwan. Forretningsudvalget består foruden formand og næstformand af formand for Danmission Morten Skrubbeltrang. Øvrige medlemmer af bestyrelsen er Laura Bjørg Serup Petersen (ph.d. studerende), Charlotte Krog Brandbyge (sognepræst) samt Essa Taha (iværksætter og formand for den Arabiske Kulturforening). Bestyrelsen har endvidere udpeget tidl. stadsdirektør Niels Højberg og projektleder Lars Juul-Madsen de to bestyrelsesudpegede medlemmer.

3. AKTION -EN AKTIVISTISK "GELLERUP KULTUR"

Fredens Hus arbejder ud fra to sammenhængende fagfelter: dialog og diapraksis, og arbejdet foregår på 3 niveauer: et folkeligt/frivilligt-, et professionelt- og et forskningsmæssigt niveau.

3.1 FAGFELTER

Dialog: Samtale om tro og livssyn. Vi ønsker at fremme den åbne og nysgerrige samtale, båret af gensidig ærlighed, tillid, redelighed og respekt, og hvor vi også forpligter os til at gå i kritisk dialog med synspunkter, vi opfatter som nedbrydende for vores fælles samfund, sammenhængskraften og de tillidsfulde relationer imellem os.

Diapraksis: Dialogen skal have krop og udmøntes i konkret handling. Denne fælles handling kalder vi diapraksis.

Diapraksis tager afsæt i det fælles liv: Hvordan vi er gode naboer, hvordan vi besøger hinanden og skaber "hjemlighed" for hinanden, hvordan vi lever sammen, både som naboer, kolleger, venner etc. og i ægteskaber på tværs af kulturer og religioner.

Og diapraksis skaber fælles handling: F.eks. når vi spiser sammen, laver multikulturel markedsdag og samler penge ind til et nødhjælpsprojekt.

Vi ønsker at udvikle diapraksis-begrebet som en fælles tænkning og handling, hvor vi på tværs af livssyn tager ansvar for det fælles bedste i en form af fælles religiøs begrundet etik.

3.2 3 NIVEAUER

Ofte har disse 3 niveauer været adskilte i forskellige sektorer, institutioner, foreninger mv. Når disse niveauer nu mødes i en fælles organisation og i et fælles, fysisk hus, ser vi, at niveauerne kan befrugte hinanden på en ny og banebrydende måde. Bl.a. derfor er Fredens Hus relevant og interessant set fra forskerperspektiv.

Folkeligt/ frivilligt niveau: Det folkelige og frivillige engagement sætter konkret krop på dialog og diapraksis, og aktiviteterne tager afsæt i de frivilliges initiativer.

Professionelt niveau: Fagprofessionelle, som arbejder i forskellige samfundsinstitutioner, f.eks. lærere og pædagoger som skal håndtere religionsmødet i det daglige arbejde, og fagprofessionelle fra civilsamfundsorganisationer, der arbejder professionelt med diapraksis i f.eks. socialt arbejde.

Forskningsniveau: Grundforskning så vel som følge- og aktionsforskning.

Internationalt perspektiv: Vi ønsker desuden at lade os inspirere af internationale erfaringer, og trække "best practices" ind i dansk kontekst. Ligesom vi forventer at gøre erfaringer og refleksioner, der kan inspirere internationalt.

3.3 EKSISTERENDE ARBEJDE

Fredens Moské modtager således op mod 10.000 besøgende årligt, primært fra skoler, efterskoler, gymnasier og hf.

Gellerup Kirke står i et mangeårigt multikulturelt arbejde med internationale aftner gennem 40 år, ugentlig international café på Fredspladsen, internationale udflugter, internationale gudstjenester mv. Og kirken står i et samarbejde om at skabe liv på Fredspladsen sammen med andre aktører i Gellerup: Multikulturelle markedsdage, Social Drive-out m Livsværkstederne, Spille-lege-dage, Madskole på Fredspladsen, Grundlovsdag, børnenes grundlovsdag, Alsang i Gellerup, Gellerup KFUM og KFUK's "Gellerklubben"- en børneklub for 3. - 4. klassetrin på Fredspladsen mv.

3.3.1 SKOLE-DIALOGPROJEKT

I 2020 gennemførte Gellerup Kirke, Fredens Moské og Danmission et pilotprojekt med skoledialog kaldet "På tværs af forskellighed", som sigtede mod fordomsnedbrydelse og at danne til nysgerrig dialog på tværs af tro og livssyn, såvel online som i det fysiske liv.

Pilotprojektet henvendte sig til folkeskolens ældste klasser, og var støttet af Alliancen og med følgeforskning fra VIA University College.

3.3.2 DIALOGDANNELSE OG -UDDANNELSE, HERUNDER DIALOGPILOTTERNE

Tro i Dialog/Danmission, Fredens Moské og Gellerup Kirke har årligt gennemført mini-dialoguddannelse, over en weekend eller over en række af aftner i hhv. moské og kirke.

3.3.3 DIALOGGRUPPER

Trosdialoggrupperne bygger på, at en mindre gruppe (5-10 pers.) med forskellig tro og livssyn, forpligter sig på et længere, fortroligt forløb af dialogmøder. Vi gør os for tiden erfaringer med, hvad forskellige typer dialoggrupper kan bidrage med.

3.3.4 PANELSAMTALER OG ENKELTSTÅENDE EVENTS

Disse kan tage udgangspunkt i tro- eller livssynsbaserede temaer, eller i fælles aktuelle samfundstemaer.

3.3.5 BESØG I KIRKE OG MOSKÉ

Gensidige invitationer og besøg i kirke og moské, ofte i forbindelse med højtider:

Spisefællesskab, gæstevenskab, kulturel og social udveksling og fællesskab.

Ud over at bygge på disse fælles handlinger, bygger vi også på de kultur-, tros- og livssynsmøder, som aktørerne i Fredens Hus skaber og har skabt hver for sig.

Et besøg i Fredens Hus

"Hey! De to her skal I også møde. De var med til at skabe stedet her", siger rundviseren, og peger hen på præsten Karen og imamen Khaled. "De to er i gang med at afslutte et kursus i "tværreligiøs livshåndtering i medgang og modgang". Jamila holder mikrofonen op. "Hvad er det for et kursus?" "Det handler om prøve at se verden med hinandens øjne", siger imamen. "Hvis din mand er muslim, og du selv er uden nogen særlig tro og din bedstemor kristen. Hvordan takler I så det fælles liv - ved familiefester, livskriser, ritualer, skilsmisser, børneopdragelse osv.?"

Præsten tilføjer: "Det var jo det, der var hele fundamentet for det her hus. Vi ville lave et sted, hvor der var plads til samtaler på tværs af forskellighed, og hvor vi kan udvikle en faglighed til at forstå og snakke om det, vi tror på og lever for. At forstå det sammen. I aften kommer der en masse unge til en debataften om de fælles fortællinger i en fragmenteret verden. Det er i øvrigt noget, vi laver i højskolens foredragssal. Så kommer der også højskoleelever med. De kommer jo fra hele landet, og så er der også altid internationale elever med, f.eks. fra vores samarbejdspartnere i Mellemøsten...".

3.4 FREMTID

Fremtiden bygger dels på at kvalificere og skalere eksisterende arbejde, samt nye initiativer mellem aktørerne.

Vi forventer, at det mangfoldige og inspirerende miljø vil gøre os til en attraktiv samarbejdspartner for yderligere aktører.

Pt. Er Fredens Hus hovedentreprenør på udarbejdelse af en ansøgning til Socialstyrelsens pulje: "Flere ind i fællesskaber gennem lokale partnerskaber". Ansøgningspuljens formål er at afprøve en model for lokale partnerskaber, der skal øge deltagelse i sociale fællesskaber, herunder som frivillige, og bl.a. mindske ensomhed. Målgruppe er mennesker i udsatte og sårbare positioner, herunder mennesker med handicap. Puljen kan ses som en videreudvikling af det stærke fokus, der nu i en årrække har været på arbejde og beskæftigelse som vejen ud af sårbarhed og integrationen i samfundsfællesskabet. Med denne pulje ønsker Socialstyrelsen at dokumentere, at civilsamfundsorganisationer også har en rolle at spille. I den konkrete ansøgning er det tanken at flere end 30 foreninger i Gellerup i fælles handlen skal understøtte dialog og diapraksis med henblik på at skabe øget velfærd gennem

- øget deltagelse i frivillige fællesskaber, herunder understøttelse i at deltage som frivillige.
- inddragelse og indflydelse på udvikling af aktiviteterne og fællesskaberne.
- øget adgang til sociale netværk, social støtte eller afhjælpende tilbud, så borgerne bedre kan indgå i almene eller varige fællesskaber eller relationer i fx forenings- eller idrætsliv.

Socialstyrelsen skriver endvidere om rammerne for puljen "På organisatorisk niveau forventes det, at der skabes viden og læring om, hvordan det lokale partnerskab kan finde fælles løsninger på lokale sociale udfordringer" Hermed taler puljen ind i de tre niveauer, der er grundlaget for Fredens Hus: Folkeligt/frivilligt, professionelt og forskningsmæssigt, så resultater kan udvikles, kvalificeres og skaleres.

Det fremtidige arbejde i Fredens Hus vil endvidere bygge på videreudvikling af allerede igangværende projekter:

3.4.1 SKOLEPROJEKT

- Undervisningsmateriale udvikles niveaudelt rettet mod hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling.
- Tilbuddet udvikles som et tilbud til hele Aarhus Kommune og videre ud i landet.
- Samarbejde med ny skole i Gellerup.
- Erfaringer overføres på daginstitutioner, døgninstitutioner, specialskoler (samarbejde med Stensagerskolen, som flytter til Gellerup), gymnasium og hf, videregående uddannelsesinstitutioner. Pilotprojekter i forbindelse med materiale til specialområdet udvikles i samarbejde med de lokale institutioner Birkebakken og Stensagerskolen.

3.4.2 REDSKABER TIL FAGPROFESSIONELLE

Undervisning og formidling af redskaber til tro- og livssynsmøder rettet mod fagprofessionelle pædagoger, lærere, socialrådgivere, læger, sygeplejersker, præster, imamer etc. Både mens de er under uddannelse og som efteruddannelse.

3.4.3 TVÆRRELIGIØS SJÆLESORG

Folkeligt niveau: Samarbejde med Livsværkstederne, så sjælesorg bliver en del af vores fælles pakke af rådgivningstilbud.

Professionelt og metaplan: Erfagruppe/supervisionsgruppe for præster og imamer; efteruddannelse.

3.4.4 TVÆRRELIGIØS BOFÆLLESSKAB I FREDENS HUS

Eksperimentarium for fælles dagligliv, der samler erfaringer og udvikler et koncept til udplantning på kollegier, i bofællesskaber og i opgangen.

3.4.5 SAMARBEJDE MED KFUM OG KFUK I DANMARK OM ETABLERING AF "FAIRHUSET" I GELLERUP

Formålet for Fairhuset er at tilbyde åbne og trygge fællesskaber til unge, herunder også de unge, der er i risiko for eller står udenfor fællesskaber. Fairhuset er fysiske mødesteder, hvor unge sætter dagsordenen for husets aktiviteter, indretning og daglige liv. Fairhuset er åbent for alle uafhængigt af køn, seksualitet, religion, etnicitet, nationalitet samt økonomisk og social situation. Fairhusets aktiviteter vil udfolde sig indenfor følgende grene: 1) Aktiv fritid og kultur 2) Samfundsengagement og peer fællesskaber 3) Arbejde og entreprenørskab. Interessetilkendegivelse fra KFUM-KFUK vedlægges som bilag.

3.4.6 METAREFLEKSION, FORSKNING

Følge-, aktions- og grundforskning. Der er brug for at give plads også til grundforskning, der er relateret til dialogisk liv og dannelse, men som ikke er decideret følgeforskning.

Vi ønsker desuden, at huset også rummer et miljø for studerende med fokus på livssyn og religioners rolle i samfundet. Herunder mulighed for studiepladser.

3.4.7 YDERLIGERE UDVIDELSESMULIGHEDER

- Fokus på brobygning mellem nytilflyttede og "gamle" beboere
- Flere dialoggrupper og flere typer dialoggrupper
- Uddannelse af dialogstartere/Dialogpiloter
- Udvidelse af tilbud til skoler, efterskoler, gymnasier, HF, ældregrupper m.fl., der besøger området. Tilbyde "dialogpakke" med fælles kirke- og moskébesøg

- Det gode ældreliv i mangfoldig kontekst. I samarbejde med et nyt friplejehjem i Gellerup, drevet af Danske Diakonhjem sættes fokus på at imødekomme beboernes forskellige tro og livssyn
- Skalering af konceptet for Fredens Hus i andre lokalsamfund nationalt og internationalt med Danmission som drivkraft.

3.5 STRUKTUR OG ORGANISATION

Fredens Hus har det seneste 1½ år opbygget en robust organisation omkring aktiviteter og etableringen af de fremtidige fysiske rammer:

- Der er formaliseret en frivillig forening og en økonomi og administration omkring denne, der muliggør den ønskede videre udvikling af egne aktiviteter som beskrevet og som underbygger det gode samarbejde med de øvrige aktører omkring Fredspladsen: Gellerup Højskole, Kollektivbyen, Gellerup Kirke, Ungdomsskolen og Aarhus Kommune (MSO)
Foreningsbestyrelse er fuldtallig, der er ansat projektleder og etableret et projektsekretariat og frivillig-netværk omkring aktiviteterne er under udvikling
- Der er etableret en fundraising task-force med Biskop Henrik Stubkjær og tidl. Stadsdir. Niels Højberg i spidsen, der i samme øjeblik, der foreligger en afklaring fra Byrådet af fremtiden for bygningerne omkring Fredspladsen, er klar til at aktivere et fondsnetværk, der vil bidrage til den økonomiske soliditet for aktiviteterne i Fredens Hus fremadrettet
- Organisering af fremtidig drift, herunder formelt ejerskab af bygning og fundraisede aktiver afklares i dialog med Aarhus Kommune. En løsning, der binder aktiver til det almennyttige formål kunne være at etablere en fond til udlejning og drift af bygning og fastholdelse af aktiviteterne i den nuværende frivilligforening

4. PARTNERE - SAMMENHÆNG MED DE ØVRIGE AKTØRER

Fredens Hus spiller tæt sammen med Gellerup Højskole og Gellerup Forsamlingshus. Vi har bl.a. demokratisk dannelse og samtale på tværs af forskellighed til fælles. Vi inviterer til samspil og synergi, og vi tror på effekten af, at vi inviterer hinanden, tager fælles initiativer, låner hinandens lokaler, og at vi mødes i det fælles torverum.

4.1 FREDSPLADSENS ØVRIGE AKTØRER VIL VÆRE OPLAGTE SAMARBEJDSPARTNERE

Fredens Hus ser også sig selv som en attraktiv partner for virksomhedsfællesskabet i Kollektivbyen. Fredens Hus som hjemsted for konkrete handle-fællesskaber kan åbne for et potentielt samarbejde med iværksættere fra Kollektivbyen. Kollektivbyens mange iværksættere vil kunne spille sammen med konkrete aktiviteter i Fredens Hus med muligheder for at sætte nye iværksættere i gang eller bygge bro til arbejdspladser og kreativ tænkning. Caféen, som Livsværkstederne i Gellerup kommer til at drive, bliver en del af "det fælles rum" på Fredspladsen, hvor en frokost kan indtages, møder kan gennemføres og hvortil forretningsforbindelser kan inviteres. De beskæftigelsestilbud, som Livsværkstederne allerede har et partnerskab med Aarhus Kommune om, kan videreudvikles og blive endnu mere jobnære, ligesom der kan udvikles nye tilbud omkring bygningservice og vedligeholdelse.

4.2 FREDENS HUS KAN SE SIG SELV SPILLE SAMMEN MED HELE OMRÅDET

Fredens Hus vil samarbejde med lokale aktører og bygge videre på de tætte relationer, som kirke og moské allerede har, såsom Gellerupscenen/Art Factory, Gellerup Bibliotek, Baba og Bydelsmødrene, Samvirket, Gellerup lokalråd og Olivenspejderne m.fl.

Fredens Hus vil som beskrevet under afsnit 2.3 være samskabende med såvel offentlige som civilsamfundsorganisationer omkring brug af dialog og diapraksis til at udvikle et inkluderende fællesskab med livsanskuelser som en vital og fællesskabsopbyggende ressource i samfundet.

5. MÅLGRUPPE – ET ATTRAKTIVT INITIATIV MED "TILTRÆKNINGSKRAFT"

5.1 HVORDAN TILTRÆKES DE MÅLGRUPPER MAN HENVENDER SIG TIL?

De nuværende dialog- og diapraksis-aktiviteter er funderet i Fredens Moské, i Danmission via Tro i Dialog og i Gellerup Kirke og en videre kreds af dialoginteresserede, og griber derigennem allerede nu ind i et stort og vidtforgrenet netværk. Herfra breder interessen og kendskabet sig ud i Aarhus.

Derudover skabes Fredens Hus af en række aktører, der hver for sig har et bagland med sig, og hver for sig tiltrækker egne målgrupper i form af frivillige, professionelle, studerende, lokale beboere og andre deltagere i aktiviteter mm.

Som mødested mellem livstolkninger har Fredens Hus en stærk tiltrækningskraft både lokalt og i resten af byen og regionen. Gellerup er kendt for sin mangfoldighed, og både Gellerup Kirke og Fredens Moské oplever, at det tiltrækker mange uddannelsesinstitutioner på alle niveauer.

Der er allerede nu stor interesse fra forskningsinstitutioner for at deltage i arbejdet omkring Fredens Hus. Der er indgået et forståelsespapir mellem Aarhus Universitet, Aarhus kommune og Aarhus Stift, ligesom der er interesse for at inddrage Fredens Hus i undervisning, med specialeemner og ph.d.-projekter. Desuden er VIA University College involveret i følgeforskning, og det forventes, at der kan fondsfinansieres forskningsindsatser på flere delprojekter. Også forskningsinstitutionerne opererer med egne målgrupper og strategier.

En ugentlig nyheds-mail "dialogdryp" har på meget kort tid opnået omkring 100 følgere blandt meningsdannere og dialoginteresserede i hele landet.

6. ØKONOMI

6.1 DISPONERING OG ETABLERING

I de seneste 18 måneder er beregningerne vedr. omkostninger til renovering af bygningerne omkring Fredspladsen blevet revideret og kvalificeret til et niveau, hvor der kan opstilles et driftsbudget for den fremtidige organisation omkring Fredens Hus med afsæt i følgende budgetmæssige forudsætninger:

Ønsket har været og er fortsat at disponere over et areal på 1.483 m².

På baggrund af konstruktive drøftelser blandt alle aktørerne omkring Fredspladsen, senest ved fælles møde den 19-08-2022 er der på baggrund af, at aktørerne i fællesskab havde større ønsker til areal, end hvad der kunne imødekommes indenfor de nuværende rammer opnået enighed om, at Fredens Hus' aktiviteter, skal kunne rummes indenfor et samlet areal på ca. 1.200 m² i stuen og på 1. sal af bygningen Gudrunsvvej 82, hvor der endvidere allokeres ca. 300 m² til Aarhus Kommune (MSO) og med de resterende ønskede 283 m² til Fredens Hus på ikke nærmere fastlagte placeringer i øvrig bygningsmasse.

De 1.483 m² disponeres til de tidligere beskrevne aktiviteter som følger:

Fredens hus	500 m ²
Livsværkstederne	450 m ²
Forskning	200 m ²
Café	166 m ²
Gellerup Kirke	75 m ²
Bofællesskab	92 m ²
I alt	1.483 m²

Det er naturligvis afgørende for troværdigheden i det samlede projekt, at der kan opstilles et driftsbudget i balance, hvorfor der på baggrund af de rådgivende ingeniørers estimat for renoveringsomkostninger, samt nøgletal for drift af bygninger til sammenlignelig aktivitet indhentet fra Molio.dk kan opstilles følgende driftsbudget:

Overtagelse af basisrenoveret bygning. Det forudsættes, at Fredens Hus inddrages i programmering af bygningen, så den overtages med de rum, der svarer til ovenstående disponering og unødige ombygning efterfølgende undgås.	0
Omkostning for funktionsindretning (bl.a. industrikøkken, hvor der dog forudsættes fremføring af nødvendige installationer: vand / afløb, el, ventilation).	8.000.000
Hertil påregnes en omkostning til indretning og inventar på	5.000.000
Under forudsætning af, at kommunen overdrager grund og basisrenoveret bygning til det almennyttige/folkeoplysende formål omkostningsfrit, vil foreningen dermed skulle finansiere en samlet etableringsomkostning på:	13.000.000

Der vil dog fra foreningens side blive arbejdet intensivt på fundraising til etableringsomkostning af Fredens Hus

6.2 DRIFT

Budget for drift af Fredens Hus er baseret på at etablere et realistisk og forsigtigt økonomisk grundlag for Foreningen, der sikrer, at de planlagte aktiviteter kan gennemføres inden for robuste økonomiske rammer.

Aktørerne i huset skal kunne disponere efter en husleje og dertilhørende forbrugsafhængige omkostninger, der modsvarer hvad der maksimalt vil skulle betales for tilsvarende faciliteter på ejendomsmarkedet i området eller tilsvarende område.

Prisen er derfor af hensyn til gennemsigtighed beregnet ud fra en årlig kvadratmeterpris i 2021-priser med afsæt i det samlede antal netto-kvadratmeter for et renoveret Gudrunsvej 82.

Beregningen tager endvidere afsæt i, at Aarhus kommune bevilger fritagelse for betaling af skatter og afgifter jf §8 i Bekendtgørelse af lov om kommunal ejendomsskat.

Finansiering af etableringsomkostning (4% ÅOP)	221,00
(Afskrivning vedr) Indvendigt vedligehold	158,00
(Afskrivning vedr) Udvendigt vedligehold	60,00
Forsikringer, Alarm, Infrastruktur	57,00
Administration, reception mv	216,00

I alt årligt pr m2 712,00

Forbrug (el, vand, varme)	109,00
Rengøring (nøgletal conferencecenter)	300,00

Samlet årlig omkostning ex. Forbrug og rengøring 1.056.000

Der modsvares af følgende lejeindtægter (ex. Forbrug og reng.)

Fredens Hus	392.000
Livsværkstederne	327.000
Café	177.000
Gellerup Kirke	89.000
Bofællesskab	71.000

I alt lejeindtægt årligt stueplan og 1. sal 1.056.000

Balance 0